

Interná smernica č. 1/2025 ŠTANDARDY DODRŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Súkromnej spojenej školy
Vodárenská 3, Prešov

Platnosť smernice: od 1.2.2025

	Vypracoval	Overil	Schválil
Meno a priezvisko	PaedDr. Beáta Stašková	Mgr. Tatiana Kmecová	Mgr. Eva Turáková
Funkcia	učiteľka	zástupkyňa riaditeľky	riaditeľka
Dátum	30.1.2025	31.1.2025	31.1.2025
Podpis			

ČL. 1

VŠEOBECNÁ ČASŤ

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou dodatku školského poriadku.

Štandardy sú základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach. Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

- **Článok 2 ods.1:** Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.
- **Článok 2 ods. 2:** Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.
- **Článok 3 ods. 1:** Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.
- **Článok 29 ods. 1:** Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:
 - rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej miere;
 - rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
 - rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram;
 - príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
 - rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu¹.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodického príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní².

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu „*zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie*“³.

Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: „*konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná pri uplatňovaní práv národnostných menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania*“⁴.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidiel vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

ČL. 2

ŠTANDARDY POSTOJOV A HODNÔT

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti

postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziľudských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi.

Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania. Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru⁵.

Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom.
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní

Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní týchto Štandardov vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (Príloha č. 1 tejto smernice) a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR⁶.

a) Štandardy priestorovej desegregácie

- Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylučovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone⁷.

- Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno – vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno – vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov.
- Žiaci Súkromnej spojenej školy majú stanovené vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, u ktorých to vyžaduje individuálny vzdelávací program, individuálny učebný plán alebo poskytnuté podporné opatrenia, ktorými sa im zabezpečujú primerané a optimálne výchovno-vzdelávacie podmienky vždy s ohľadom na ich individuálne potreby.
- Všetky skupiny žiakov majú umožnený rovnaký prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.
- Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole⁸. Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a v školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi

ako aj rodičmi.

- Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

ČL.4

VYSVETLIVKY

- ¹ Dohovor o právach dieťaťa (OSN, 1989) In Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 104/1991 Z.z.
- ² Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní (MŠVVaŠ SR, 2023)
- ³ § 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)
- ⁴ § 2 písm. ai) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)
- ⁵ Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru bol vytvorený v roku 2018 Radou Európy, ktorej členským štátom je od roku 1993 aj SR. Pre SR má status odporúčania pri vytváraní vzdelávacích stratégií a metodík na podporu demokratickej kultúry, ľudských práv a sociálnych kompetencií.
- ⁶ Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní (MŠVVaŠ SR, 2023)
- ⁷ Zákona č. 365/2004 Z. z. (antidiskriminačný zákon)
- ⁸ Podrobné informácie ku krízovým udalostiam na školách sú dostupné na webovom sídle ministerstva.

ČL. 5

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIE

- Všetci pedagogickí zamestnanci sú povinní sa s touto smernicou oboznámiť a dodržiavať ju.
- Oboznámenie so smernicou podpisujú všetci pedagogickí zamestnanci školy. Záznam o oboznámení s touto smernicou tvorí Prílohu č. 2 tejto smernice.
- Táto smernica nadobúda platnosť od 1.2.2025.

Názov školy: Súkromná spojená škola, Vodárenská 3, Prešov

IČO: 50535421

Obdobie plánu: školský rok 2025/2026

I. IDENTIFIKÁCIA A ANALÝZA AKTUÁLNEHO STAVU

Súkromná spojená škola, Vodárenská 3, Prešov (ďalej SSŠ), ako aj ostatné školy a školské zariadenia je povinná v súlade s § 145 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní postupovať podľa Štandardov, ktoré vydáva a na svojom webovom sídle zverejňuje MŠVVaM SR.

SSŠ prijala zákonnú povinnosť postupovať v zmysle štandardov a zásad zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Tieto Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní zaväzujú riaditeľa školy – Mgr. Evu Turákovú a každého pedagogického zamestnanca, odborného zamestnanca a ďalšieho zamestnanca školy a školského zariadenia k dodržiavaniu stanovených pravidiel, princípov a postupov, ktorých cieľom je podporiť vytvorenie inkluzívneho prostredia na škole, v ktorej sa každý žiak bude cítiť prijatý.

V súlade so Stratégiou inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní sa inkluzívne vzdelávanie na SSŠ zameriava na plné a účinné zapojenie, prístupnosť, účasť a výsledky všetkých detí (žiakov). Inklúzia znamená aj prístup a postup k vysoko kvalitnému formálnemu a neformálnemu vzdelávaniu bez diskriminácie. Tento prístup zahŕňa poskytovanie podpory, vykonania primeraných úprav a včasných zásahov v takej miere, aby všetky deti (žiaci) dokázali naplniť svoj potenciál.

SSŠ sa dlhodobo usiluje o inkluzívny prístup. Má upravený školský poriadok a školský vzdelávací program tak, aby rešpektoval zásady rovnosti a nediskriminácie.

II. VÍZIA A CIELE PLÁNU

VÍZIA:

„Všetci sme si rovní a máme rovnaké šance na úspech.“

Chceme budovať pozitívnu sociálnu klímu v škole pre všetkých žiakov, pedagógov a zákonných zástupcov, ktorá prispieva k odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.

CIELE:

Je potrebné zdôrazniť, že inklúzia vo vzdelávaní nie je chvíľkový stav, ale dlhodobý proces smerujúci k určitému cieľu. Podstatným kritériom hodnotenia jeho úspešnosti je výsledok, ktorým je sociálna inklúzia. Plná inklúzia sa dosiahne, ak šance detí a žiakov uplatniť sa po skončení vzdelávania na trhu práce, plnohodnotne sa začleniť do spoločenského života a mať príležitosť pre všestranný osobnostný rozvoj budú skutočne porovnateľné (rovnaké) pre všetkých, bez ohľadu na to, z akého kultúrneho, sociálneho alebo rodinného prostredia pochádzajú. Rovnako ako segregáciu nie je možné redukovať na „separáciu“, ani inklúziu nie je možné redukovať na „integráciu“, čiže na jednoduché zaradenie dieťaťa so špeciálnymi potrebami, či dieťaťa menšinového, do „bežnej“ triedy, bez prípravy a ďalšej podpory. Inklúzia sa nerovná jednorazovému aktu „zmiešavania“ detí s rôznymi charakteristikami, potrebami či identitami.

Medzi naše ciele ďalej patrí:

- Pravidelné vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov,
- Pravidelné mapovanie spokojnosti žiakov, zákonných zástupcov a zamestnancov s atmosférou na škole,
- Predchádzanie šikany a iných sociálno-patologických javov,
- Spolupráca školy, zamestnancov a zákonných zástupcov,
- Otvorenosť voči všetkým deťom a rodinám bez ohľadu na finančné zázemie, rodinnú situáciu či znalosti,

III. KROKY NA ZLEPŠENIE

1. OBLASŤ: SPOLUPRÁCA S RODIČMI

Opatrenie:

Zvýšiť participáciu rodičov na aktivitách školy

Aktivity:

- Realizácia rodičovských kaviarní raz za štvrťrok.
- Podpora vytvorenia rodičovskej komunity v spolupráci so školou, Radou školy a zriaďovateľom.

Zodpovednosť: riaditeľka, predseda Rady školy, zriaďovateľ

Termín: 10/2025 – 05/2026

2. OBLASŤ: MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Opatrenie:

Zistiť, ako žiaci a rodičia vnímajú rovnosť a spravodlivosť v škole.

Aktivity:

- Dotazník spokojnosti s inkluzívnym prístupom (2× ročne).
- Reflexné rozhovory s triednymi kolektívami počas triednických hodín a ranných kruhov priebehu školského roka.

Zodpovednosť: školský psychológ, triedni učitelia

Termín: 11/2025, 04/2026

3. VZDELÁVANIE ZAMESTNANCOV

Opatrenie:

Zvýšiť odborné kompetencie v oblasti inkluzívnej klímy v škole:

- Využívať dostupné vzdelávania v oblasti inklúzie pre každého PZaOZ aspoň raz za školský rok, napr. Tvorba inkluzívnej kultúry školy a školského zariadenia; spolupráca s nízkomotivovanými rodičmi; pedagogické diagnostikovanie dieťaťa/žiaka; kooperatívne techniky na podporu učenia sa žiakov a pod.

Zodpovednosť: Zástupca RŠ, PZ a OZ

Termín: 1. polrok 2025/26

IV. PODPORA A SPOLUPRÁCA

Identifikácia partnerov, ktorí môžu škole pomôcť:

Škola si uvedomuje, že efektívne a udržateľné opatrenia v oblasti rovnosti šancí a prevencie segregácie vyžadujú spoluprácu s externými odborníkmi, organizáciami a inštitúciami. Medzi kľúčových partnerov, na ktorých sa škola plánuje obrátiť v prípade potreby odbornej a metodologickej podpory, patria najmä:

- **Národný inštitút vzdelávania a mládeže (NIVaM)** – poskytuje metodickú podporu pri zavádzaní inkluzívnych prístupov, príklady dobrej praxe, odborné vzdelávania a poradenstvo.
- **Neziskové organizácie** s expertízou v oblasti inkluzívneho vzdelávania a prácou so sociálne znevýhodnenými komunitami, ktoré pôsobia v našom meste: ETP Slovensko, Človek v ohrození.
- **Ďalšie neziskové organizácie**, ktoré vypracovali metodické materiály v oblasti zvyšovania inkluzívnosti vzdelávania: EDUMA, Nadácia pre deti Slovenska.
- **Centrum poradenstva a prevencie** – spolupráca pri diagnostike, intervenciách, podpore učiteľov a rodín.
- **Zriaďovateľ školy a Krajský úrad** – dôležitý partner pri zabezpečovaní personálnych a finančných podmienok pre inkluzívne opatrenia.
- **Špeciálne olympiády Slovensko olympiády, ABC – Centrum voľného času Prešov** – spolupráca pri vytváraní podporného prostredia s rodičmi mimo školy.

Zapojenie rodičov a komunity:

Škola považuje spoluprácu s rodičmi a komunitou za dôležitý pilier úspešného napĺňania princípov rovnosti a inklúzie. Cieľom je podporiť dôveru, dialóg a spolupôsobenie rodičov na školské prostredie. Plánujeme realizovať:

- **Pravidelné informačné stretnutia** s rodičmi na tému princípov, postupov, podpory vo vzdelávaní, možnosti spolupráce
- **Vytvorenie rodičovskej skupiny - „Rodičovské kaviarne“** – neformálne stretnutia zamerané na zdieľanie skúseností a posilnenie vzťahov medzi rodinami navzájom.
- **Zapojenie rodičov do školských aktivít** (projektové dni, dobrovoľnícka činnosť, pomoc pri organizácii podujatí).

Cieľom je, aby sa rodičia a komunita stali prirodzenými partnermi školy pri budovaní prostredia, kde má každý žiak rovnaké šance na úspech a dôstojné vzdelávanie.